

IEPENLOFTSPUL BURGUM 2026

FRYSK FOAR BEGJINNERS

Woordenlijst bij **IK WOL LIBJE!** — de Friese woorden die je op de tribune tegenkomt, met hun Nederlandse vertaling.

**Lees dit vóór de voorstelling door.
Dan hoef je op de tribune
niet meer te vertalen.**

Tekst: Raymond Muller · Regie: Romke Gabe Draaijer · Muziek: Jelmer Scholte

HOE GEBRUIK JE DIT?

Veel Fries begrijp je gewoon: *hûs*, *wetter*, *bloed*, *freon*. Wat je omgooit zijn de woorden die er precies naast zitten — *efkes*, *grif*, *guon*, *nocht* — en de kleine woordjes die iets anders betekenen dan je denkt. Die staan hierna allemaal op alfabet, met de vertaling erachter.

Je hoeft de lijst niet uit je hoofd te leren. Loop hem één keer door en blijf hangen bij wat je niet herkent; op de tribune hoor je die woorden terug in een context die de rest doet. Achterin staan de uitdrukkingen die het stuk het vaakst gebruikt. Voor het lezen zelf helpt eerst de tabel hieronder: de meeste Friese woorden zijn Nederlandse woorden met een andere klank.

TIEN KLANKEN EN JE LEEST HET MEESTE

y = ie

De Friese **y** klinkt als een korte ie en staat vaak waar het Nederlands ij heeft.
myn = mijn · tiid = tijd · wyt = wit · blyn = blind · fyân = vijand

û = oe

Het dakje op de u maakt er een oe van.
hûs = huis · sûnder = zonder · brûke = gebruiken · tûzen = duizend

ú = uu

Met accent blijft het een uu-klank.
ús = ons · súver = zuiver · útkearing = uitkering

ea / oa = ee / oo

Friese tweeklanken waar het Nederlands één klinker heeft.
leaf = lief · dea = dood · beam = boom · moarn = morgen · boadskip = boodschap

f in plaats van v, s in plaats van z

Fries begint zelden met v of z.
fan = van · folle = veel · sizze = zeggen · sûn = gezond

sk in plaats van sch

skoalle = school · skande = schande · skouder = schouder · skuon = schoenen

g wordt vaak j

jild = geld · jaan = geven · jonge = jongen · jûn = avond

werkwoorden op -e of -je

De uitgang -en verdwijnt; veel werkwoorden krijgen -je.
rinne = lopen · dûnsje = dansen · stypje = steunen · libje = leven

kleine woordjes, groot verschil

Juist de kortste woorden lijken op iets anders.
in = een · it = het · dy = die/jou · wol = wil/wel · net = niet

het onderwerp plakt aan het voegwoord

Bij 'do/dy' (jij) versmelt het werkwoord met het voegwoord.
datst = dat jij · asto = als jij · oanst = totdat jij · witsto = weet jij

Eén woord vooraf: skoft is het woord waarmee in het stuk de toekomst wordt beschreven — “oer in skoft hoege wy net mear de barrikades op”: over een poos hoeven we de barricades niet meer op. Maar **skoft** betekent óók pauze. Halverwege de avond is er een skoft, en dan mag je het rustig in die tweede betekenis opvatten.

WOORDENLIJST A–Z

Frysk · Nederlands. In cursief: de context waarin het woord in het stuk valt.

A

aalmoezerij · gebedel, aalmoezen vragen — *minachtend bedoeld*

aanst · straks, zo meteen

aardich · leuk, aardig; ook: behoorlijk, flink — *“in aardich ritsje” = een flinke rit*

allegearre / allegear · allemaal

allemachtich · allemachtig — *uitroep van verbazing*

allinnich · alleen

amer / amers · emmer(s) — *waarmee het geld wordt opgehaald*

asem / asemje · adem / ademen — *“salang it asemte” = zolang het ademt*

asto / ast / datst · als je / dat je — *typisch Fries: het onderwerp plakt aan het voegwoord*

B

baarne · branden

batse · slaan, beuken — *“oars bats ik der op”*

bealch · lijf, lichaam — *“in pak op 'e bealch” = een pak slaag*

bealchje · zwoegen, ploeteren — *over het werk in de mijn*

bêd · bed

beflibje · bespuwen, bekladden — *“sûnder eangst om beflibe te wurden”*

bek · mond, bek — *“hâld dy de bek” = hou je mond*

bekind · bekend

benammen · vooral, met name

beroerd · beroerd; ook: te lui, niet bereid — *“te beroerd om te harkjen”*

beskaafd · beschaafd

beslúte · besluiten

besmetlik · besmettelijk

bêst / bêste · best / beste — *“set him op” hoort erbij: zet 'm op*

betiize · in de war, verward

binne / bin / bist · zijn / ben / bent — *“wy binne hjir” = wij zijn hier*

blier · blij, opgewekt — *“sa blier, sa frij”*

bliid · blij

blom / blommen · bloem(en)

blykber · blijkbaar

blyn · blind

boadskippen · boodschappen

boarst / boarsten · borst / borsten

boerd · bord — *protestbord, spandoekbord*

boerenpummel · boerenkinkel, boerenlul

bôle · brood

bonken · botten

brân · brand — *“ik ha hiel wat yn 'e brân set”*

broerke · broertje

brûke · gebruiken

brún / brúne · bruin(e)

brúnwurkers · letterlijk: bruinwerkers — *schuine woordgrap op “mynwurkers”*

bryfke · briefje

bubbelgum · kauwgom

bûgje · buigen — *“bûgjen is brekken” = buigen is breken*

bulte · hoop, boel — *“in hiele bulte” = een hele hoop*

bûn · bond — *de vakbond*

buorlju · buren

bûten · buiten

bûter · boter

bygelyks · bijvoorbeeld

byinoar · bij elkaar — *“byinoar op 'e lippe” = bovenop elkaar*

bystân · bijstand

bysûnder · bijzonder

C

cinten · centen, geld

D

dea · dood

deiljocht · daglicht

dejingen / hja · degenen / zij (formeel meervoud) — *“hja” klinkt bewust afstandelijk*

del · neer — *“jou dy mar efkes del” = ga maar even liggen*

delkneppelje · neerknuppelen

delkomme · langskomen, op bezoek komen

delslein · neergeslagen

dermei / dêrmei · ermee / daarmee

dêr't / wêr't · waar (verwijzend) — *“it hûs dêr't ik wenje”*

do / dy / dyn · jij / jou / jouw — *“dysels” = jezelf*

doarp · dorp

doarpshûs · dorps huis — *waar het dorp samenkomt*

doarre · durven

dochs · toch

dochter / dochters · dochter(s)

dreech / dreecher · moeilijk, zwaar / zwaarder

driuwende krêft · drijvende kracht

droech · droog — *“sa droech as in woestijn”*

dûnsje / dûns · dansen / dans — *sleutelwoord in het hele stuk*

dwaan / dwaande · doen / bezig

dwylkoarts · ijlkoorts, waanzin

dysels / harsels / mysels · jezelf / zichzelf / mezelf

dy’t / wa’t / hoe’t / doe’t / no’t · die, dat / wie / hoe / toen / nu — *die ‘t hoort bij de bijzin en betekent zelf niets*

E

each / eagen · oog / ogen

eachpunt · ooggpunt

eamelje / geeamel · zeuren, zaniken / gezeur — *“Doch net sa eamelich”*

eangst · angst

earlik / earlikheid · eerlijk / eerlijkheid — *“Earlikheid duorret it langst”*

earme stakkers · arme stakkers, arme sloebers

earnstich · ernstig

efkes / eefkes · even — *hoor je in bijna elke scène*

eftergrûn · achtergrond

elkenien / eltsenien · iedereen

ellinde · ellende

eltse / elts · elke / elk

ensafuorthinne / ensaf. · enzovoort

erfaring · ervaring

F

faaks · misschien

famke / fanke · meisje / meid

fansels · natuurlijk — *letterlijk: vanzelf*

fel · vel, huid

ferbean · verboden

ferdwaald · verdwaald

ferekke · creperen — *“Se kinne ferekke” = ze kunnen doodvallen*

fergoaie · verkwanselen, weggooien — *“Jim fergoaie ús wearden”*

ferhongerje · verhongeren

ferieniging / feriening · vereniging — *de mijnwerkersvereniging*

ferjitte / ferjitten · vergeten

ferkâldheid · verkoudheid

ferkearing · verkering

ferpieterje · verpieteren, verwelken — *“Alles ferpietert”*

ferrekte · verrekte

fersetsje · verzetje

fersette (har) · zich verzetten

ferskaat · verscheidenheid, diversiteit

ferskil · verschil

ferskriklik · verschrikkelijk

ferslein · verslagen

ferspriede · verspreiden

ferstopje · verstoppen, verbergen

ferstrikt · verstrikt

ferswakje · verzwakken

fertsjinje · verdienen

ferwikkele · verward

fetsje · vatten, gieten in — *“it yn in dûns fetsje”*

fiele / gevoel · voelen / gevoel

fier / fierder / fierderop · ver / verder / verderop

fieslak · viezerik

fiif / fiifde · vijf / vijfde

fijân / fyân · vijand — *“de fijân fan binnenút”*

fjirtich · veertig

fjochtsje / gefjocht · vechten / gevecht

fjoer · vuur

fjouwer / fjouwerkant · vier / vierkant

flechteling · vluchteling

fletsk / fletser · flets / bleker

flikker · flikker — *scheldwoord; in het stuk bewust gebruikt*

fluch · snel, vlug

flústerje · fluisteren

foarbyld · voorbeeld

foarholle · voorhoofd

foarige · vorige

foarkomme · voorkomen

foarop / foaroan · voorop / vooraan

foarrie / foarried · voorraad

foarsitter · voorzitter — *van de mijnwerkersvereniging*

foarút · vooruit — *“hast al wat yn 't foarút?” = heb je al wat in het vooruitzicht?*

folk · volk

folle · veel

folslein / folsleine · volledig, compleet

folwoeksen · volwassen

freed · vrijdag

freeslik · vreselijk

freon / freonen / freonskip · vriend(en) / vriendschap

frije · vrijen

frjemd / frjemde · vreemd(e)

froeger · vroeger

frou / froulju · vrouw / vrouwen

fuckbekken · vuilbekken, klootzakken — *scheldwoord aan de telefoon*

fuort · weg — *“fuortgean” = weggaan; “fuortendaliks” = meteen*

fuotten · voeten

fûst · vuist

G

gaarkeuken · gaarkeuken — *waar stakende gezinnen eten haalden*

gau · gauw, snel

gearkomste · vergadering, bijeenkomst

geast · geest

gefaar / gefaarlik · gevaar / gevaarlijk

gehups · gehuppel — *minachtend, over Londen*

gejank · gejank, gejammer

gelul · gelul, geklets

genôch / genoach · genoeg

gesellichheid · gezelligheid

gesin · gezin

gewoan / gewoane · gewoon / gewone

gif / giftich · gif / giftig

glimkje / glimlach · glimlachen / glimlach

glydzje · glijden

gnize / gnysje · grinniken

goeie / goeiedei · hoi, hallo / goedendag — *standaardgroet*

goeiemidje / goeiejûn · goedemiddag / goedenavond

grieme · knoeien, troep maken — *“De manlju hjir grieme hiel wat ôf”*

grien · groen

grif · vast wel, ongetwijfeld

grinzen · grenzen

groatfol · bomvol

grûn / grûnen · grond(en)

grut / grutte / grutter · groot / grote / groter

grutsk · trots — *“Wy binne grutsk op de mynwurkers!”*

gûle / gûlen · huilen

guod · spullen, goed

guon · sommigen, sommige mensen

H

hakkelfe · stotteren, haperen

hannen · handen

harkje · luisteren — *“Hjir meist alles sizze, ik harkje”*

harrekrasses · verdorie, potverdorie — *milde vloek*

harren · hun, hen, haar

harsenspiele · hersenspoelen

harses · hersens — *“raar yn 'e harses” = niet goed snik*

hatsee · hupsakee, daar gaan we

hawwe / ha · hebben

heakjen bliuwe · blijven haken, vastzitten — *“heakjen bleaun yn 'e prehystoarje”*

heasouder · hooizolder

heech / hichte · hoog / hoogte — *“op 'e hichte hâlde”*

heit · vader

hekel · hekel

helte · helft

hert / herten · hart(en) — *“in hert ûnder de riem stekke”*

hertslach · hartslag

heve · gebeuren, aan de hand zijn — *“Sil it heve?” = staat er wat te gebeuren?*

hichtepunt · hoogtepunt

hieltiid / hieltyd · steeds, telkens

hier · haar (op je hoofd) — *let op: “har” = haar (bezzittelijk)*

hin · hè? / niet? — *stopwoordje aan het eind van een zin*

hinne · heen — *“om ús hinne” = om ons heen*

hja · zij (meervoud, formeel) — *hoor je vooral in de speeches — klinkt afstandelijk*

hjir / hjoed · hier / vandaag

hoastje / hoaste · hoesten

hoege / hoecht · hoeven / hoeft

hoeke / hoekje · hoek / hoekje

hokker / hokfoar · welke / wat voor

holle / hollen · hoofd(en) — *“de holle boppe wetter hâlde”*

holpen · geholpen
houlik · huwelijk
hûd · huid
hurd · hard; ook: snel — <i>“hurd wurkje jonge” — komt steeds terug</i>
hûs / húzen · huis / huizen

I

iens · eens — <i>“net iens” = niet eens</i>
iensum · eenzaam
iepen / iepenbier · open / openbaar
iepenloftspul · openluchtspel, openluchttheater — <i>iepen loft = open lucht</i>
ier / slachier · ader / slagader — <i>“de swarte ier” = de kolenlaag</i>
iis / iistiid · ijs / ijstijd
immen · iemand
in · een — <i>en “yn” = in — precies andersom dan je zou denken</i>
it · het
iten / itensiede · eten / koken
izer · ijzer — <i>“de lady fan izer” = de ijzeren dame</i>

J

jaan / jou / jout · geven / geef / geeft
jaske · jasje
jier / jierren · jaar / jaren — <i>“de jierren tachtich”</i>
jild / jildkraan · geld / geldkraan
jim / jimme · jullie
jisketonne · vuilnisvat, asvat — <i>jiske = as; de vrienden staan erop in de openingsscène</i>
jo / josels · u / uzelf — <i>beleefdheidsvorm</i>
jongfeint / jongkeardel · jongeman, jonge kerel
juh · joh — <i>“toe juh” = toe joh; “no en juh” = nou en, joh</i>
jûn · avond — <i>ook: gegeven (van “jaan”)</i>
júst · juist
juster / justerjûn · gisteren / gisteravond

K

kaak · kaak, wang
kâld / kâldens · koud / kou
kâns · kans
kar · keuze — <i>“it lef ha om in kar te meitsjen”</i>
keamer · kamer
keapje · kopen

keazen · gekozen
keninginne · koningin — <i>“keninginnesop” = koninginnesoep</i>
kiel · keel
kille · kille
klean / klaaie · kleren / kleden
klearkomme · klaarkomen
kloatsek · kloatzak
knibbels · knieën
knipeagje · knipogen
knuppel · knuppel — <i>de wapenstok van de politie</i>
knutselje · knutselen — <i>“Hast oan de knutsel west?”</i>
koal / koalen · kool / kolen — <i>steenkool — de inzet van de staking</i>
kôgje · kauwen
kollektearje · collecteren
kont / kotsje · kont(je)
kop · kop — <i>“kop derby hâlde” = erbij blijven, opletten</i>
koptillefoan · koptelefoon
krante · krant
krêft · kracht
krekt · precies, net — <i>“Krekt.” = precies, klopt</i>
kroech / kroechen · kroeg(en)
krûpe / oankrûpe · kruipen / knuffelen, omhelzen
kucht / kuchelje · kuchen
kutwiif · kutwif — <i>over Thatcher</i>
kwealik nimme · kwalijk nemen
kwytreitsje · kwijtraken

L

laitsje / leitsje / lake · lachen
laken · laken
lân · land
lâns · langs
lantearnepeal · lantaarnpaal — <i>met de telefoon die het verhaal op gang brengt</i>
leafde · liefde
leagen / leagens · leugen(s)
leau / leauwe / leauwen · geloof / geloven / geloof (znw.) — <i>“Leau my” = geloof me</i>
leave · lieve, schat — <i>koosnaam</i>
leaver · liever
leech / lege · laag / lage
leeftiid · leeftijd

lef · lef, moed
lêst / lêste · last / laatste
lêze / lêzen · lezen / gelezen
libje / libben · leven (ww.) / leven (znw.) — <i>de titel: “Ik wol libje!” = ik wil leven</i>
lichem / lichemssappen · lichaam / lichaamssappen
lieder / lieding / liederskip · leider / leiding / leiderschap
liif · lijf
liik / lulk · boos
lippe · lip — <i>“Tom, dy jonge mei dy lip”</i>
lizze · liggen; ook: leggen
ljocht / ljochten · licht(en)
lju · lui, lieden, mensen — <i>vaak licht afstandelijk</i>
loft · lucht — <i>“in tút troch de loft” = een luchtkus</i>
lûd · geluid
lûke · trekken — <i>“neat fan oan lûke” = je er niets van aantrekken</i>
luuks · luxe
lyk · lijk
lykas · zoals
lyts / lytse · klein(e)

M
maat · maat — <i>“It is myn maat net” = het is mijn maat niet</i>
maklik · makkelijk
manlju · mannen
manusje fan alles · manusje-van-alles
mear / measte · meer / meeste
mêd · terrein, veld — <i>“it komt harren oer it mêd” = het overvalt hen, het overkomt hen</i>
meie / mei / meist · mogen / mag / mag jij
meitsje / makke · maken / gemaakt
mem / memmen · moeder(s)
meneuvelje · gebaren, wenken
merk · markt
meute · meute — <i>“in meute wylde bisten” — over de stakers</i>
mienskip · gemeenschap — <i>kernwoord: de mijnwerkersgemeenschap</i>
miigje / moarnsmiig · plassen / ochtendplas — <i>in het (foute) aids-remedie-grapje</i>
minderheid · minderheid
minsk / minsken · mens / mensen
misdriuw · misdrijf

miskien · misschien
moai / moaie · mooi(e)
moaipraterij · mooipraterij, mooie praatjes
moanne / moannen · maand(en)
moarn / moarntemoarn · morgen / morgenochtend
moatte / moast · moeten / moet jij
moetsje · ontmoeten
mûle · mond
muoike / omke · tante / oom
myn · mijn (bezittelijk); ook: mijn (kolenmijn) — <i>let op de dubbele betekenis</i>
mynwurker · mijnwerker

N
nea / noait · nooit
neaken · naakt
neat · niets
nedich · nodig
neffens · volgens
neigean · nagaan
neitins · nagedachtenis — <i>“yn de neitins wêze”</i>
nekke · nek
net · niet — <i>let op: nooit het Nederlandse “net”</i>
nettsjinsteande · niettegenstaande, ondanks
nij / nije · nieuw(e)
njoggen · negen
njonken · naast
no · nu; ook: nou
noas · neus
nocht · zin, plezier — <i>“syn nocht ha” = er genoeg van hebben</i>
nûgje / útnûgje · nodigen / uitnodigen
núver / núvere · vreemd, raar

O
oan 'e hân · aan de hand — <i>“Wat is der oan de hân?”</i>
oanfleane · aanvliegen
oanhâlde · aanhouden, arresteren
oanlûke · aantrekken
oanrjocht · aanrecht — <i>“Ik bin net makke foar it oanrjocht”</i>
oansprekke · aanspreken
oant / oanst · tot / totdat je
oantocht · aantocht

oar / oare / oaren · ander(e) / anderen

oars / oarsom · anders / andersom

oere / oeren · uur / uren

oerein · overeind

oerhandigje · overhandigen

oermoarn · overmorgen

oernimme · overnemen

oerstek · oversteek

ôf · af

ôfdieling · afdeling

ôfknipe · afknippen — *“de útkearing ôfknypst”*

ôfkoarting · afkorting

ôfrûne · afgelopen

ôfsletten · afgesloten

ôfstân · afstand

ôfstudearre · afgestudeerd

ôfsûgje · pijpen (plat)

omkoal · sukkel, domoor

ommers · immers

om't · omdat

opbringst · opbrengst

opdonderje · opdonderen, oprotten

opfange / opfong · opvangen / opgevangen

ophingje · ophangen

opsjen · opkijken — *“net raar fan opsjen” = niet raar opkijken*

P

paad · pad, weg — *“it paad wize” = de weg wijzen*

pak · pak — *“in pak op 'e bealch” = een pak slaag*

pear · paar

peard · paard

petear · gesprek — *“yn petear” = in gesprek*

piketpealtsje · piketpaaltje

plak / plakken · plaats, plek; ook: vlek(ken) — *let op de dubbele betekenis*

pleatslik · plaatselijk

plysje · politie

pop · schat, poppetje — *koosnaam*

pot · pot — *scheldwoord voor lesbienne*

prate / praat · praten / praat

pûde / pûdsje · zak / zakje

pûste · adem, puf — *“Ik knyp de pûste út”*

R

raar · raar

raze · schreeuwen, brullen

rêch · rug — *“de rêch rjocht hâlde”*

rêde (har) · zich redden — *“Ik rêd my wol”*

reet · reet, kont — *“Thatcher lik myn reet” — op een protestbord*

regear / regearing · regering

rein · regen

rekber · rekbaar

rêstich · rustig

rikke / rykje · reiken

rinkelje · rinkelen

rinne / rint · lopen / loopt

rioel · riool

ris / nochris · eens / nog eens

rjocht / rjochten · recht / rechten — *een van de personages studeert rjochten*

rjochter · rechter

rom · ruim, ruimte — *“jou rom!” = geef gul (bij het collecteren)*

rûke · ruiken

S

saai · saai

salang · zolang

samar · zomaar

sammelje / ynsammelje · verzamelen / inzamelen

sân / sânenfjirtich · zeven / zevenenveertig

saterje · zaterdag — *streektaal; in het stuk als accentgrap gebruikt*

sear · zeer, pijn — *“dat docht sear” = dat doet pijn*

sêft / sêfte · zacht(e)

seine / seint · seinen, wenken, wijzen

seis · zes

sekreet · kring, secreet

sels · zelf; ook: zelfs

siik / sykte · ziek / ziekte

sikehûs · ziekenhuis

sitplak · zitplaats

sizze / seit / sein · zeggen / zegt / gezegd

sjen / sjocht / sjoen · zien, kijken / ziet / gezien

sjonge / sjongt · zingen / zingt

skande · schande — <i>“te skande meitsje”</i>
skandearje · scanderen — <i>“Maggie Maggie Maggie — OUT!”</i>
skânsearje · beschadigen, havenen
skeakelje · schakelen, overschakelen — <i>regieaanwijing</i>
skepsel · schepsel
skinke / skinkt · schenken / schenkt
skjinmeitsje · schoonmaken
skoalle · school
skodholje · het hoofd schudden
skoft / skofke · poos, tijdje / poosje — <i>ook: pauze in het theater — SKOFT = pauze</i>
skouder / skouders · schouder(s) — <i>“skouder oan skouder”</i>
skriuwe · schrijven
skuon · schoenen
skuorre · schuur
skurte · schoot — <i>“op ‘e skurte” = op schoot</i>
skut · schut — <i>“foar skut stean” = voor schut staan</i>
slaan / slacht · slaan / slaat
slim / slimmer · erg / erger
slobberje · slobberen, likken (plat)
slof · klef, oudbakken — <i>over cake die te lang buiten het blik lag</i>
sluimergays · verborgen, latente homo's — <i>woord dat in het stuk zelf verzonnen wordt</i>
slúte / slúten · sluiten / sluiting
smarre · smeren
smite / smyt · gooien / gooit
smoarch / smoarrich · vies, smerig
snappe / snapst · snappen / snap je
soademyterje · opsodemieteren — <i>“Soademyterje op!”</i>
soan / soanen · zoon / zonen
soargje / soarchje · zorgen
soarte · soort
sokke / soksewat · zulke / zoiets
sokkebolje · opsodemieteren — <i>“Sokkebolje dan op!”</i>
somtiden / somtiden · soms
sondebok · zondebok
sop / sopkeuken · soep / soepkeuken
spier · spier — <i>“yn it spier” = aan het werk</i>
spuuch · spuug
spylje / spile · spelen / gespeeld
stadichoan · langzaamaan, geleidelijk

stean / stiet · staan / staat
stêd · stad
steegje · steegje
stiekemerd · stiekemerd
stiennen lizze · stenen leggen, metselen — <i>in het stuk: het tegendeel van “toanielboartsje”</i>
stiif · stijf — <i>“te stiif yn de heupen”</i>
stikken · kapot
stimme / stimd · stemmen / gestemd
stipe / stypje · steun / steunen — <i>de S in LGSM</i>
stjerre / stjert / stoarn · sterven / sterft / gestorven
stjonke / stjonkende · stinken / stinkende
stoarte yn elkoar · stortte in elkaar
stront · stront — <i>“ús út ‘e stront helpe”</i>
struinje · struinen, zoeken
stúdzje / studearje · studie / studeren
sûchers · zuigers, klaplopers — <i>scheldwoord voor de stakers</i>
suchtsje / suchtet · zuchten / zucht
súden · zuiden
sûker · suiker
sûn / sûnens · gezond / gezondheid
sûnder · zonder
sûnt · sinds
suster / susters · zuster(s), verpleegkundige(n)
súver · zuiver; ook: bijna, welhaast
swart / swarte · zwart(e)
sweepslach · zweepslag
swier / swiere · zwaar / zware
swit / switte · zweet / zweten
sykje / syktocht · zoeken / zoektocht

T

taart · taart
tagonklik · toegankelijk — <i>“it mear tagonklik meitsje” — over de Pride</i>
takomst · toekomst
tal · aantal
tankber · dankbaar
tankewol / dankewol · dank je wel
taskôger · toeschouwer
taspraak · toespraak
tawinskje · toewensen

tefolle · te veel
tefreden · tevreden
tegearre · samen
teloarsteld · teleurgesteld
tenminsten · tenminste
tichtby / tichterby · dichtbij / dichterbij
tige · zeer, heel — <i>“tige tank” = hartelijk dank</i>
tiid · tijd
tikjende tiidbom · tikkende tijdbom
tille · tillen
tillefoan / tillefyzje · telefoon / televisie
tinke / tinkst / tocht · denken / denk je / dacht
toane · tonen, laten zien
toaniel · toneel
toanielboartsje · toneelspelen — <i>denigrerend: “toneeltje spelen”</i>
tolve · twaalf
tomskroef · duimschroef — <i>“de tomskroef oandraaie”</i>
tosken · tanden
traapje · trappen
trienwetter · tranen
trije / trijehûndert · drie / driehonderd
triuwe / triuwt / triuwke · duwen / duwt / duwtje
troch · door
trochsette · doorzetten
trochsnije · doorsnijden
troetelbear · knuffelbeer
trui · trui
tsien / tsienen · tien / tienien
tsiis · kaas
tsjin / tsjinoer · tegen / tegenover
tsjinhâlde · tegenhouden
tsjinstanner · tegenstander
tsjinwurdich · tegenwoordig
tsjuster · donker, duister
tufje / tufst · spugen / spuug je — <i>“Dan tufst der efkes op”</i>
tûk / tûke · slim, pienter
túnbroek · tuinbroek
tút / tútsje / túte · kus / zoenen / gezoend
túterje · toeteren
tûzen / túzen · duizend
twahûndert · tweehonderd

tweintich · twintig
twifel / twifelje · twijfel / twijfelen
twifelkontsjes · twijfelaars — <i>grapje in een welkomstwoord</i>

U

ûnder · onder
ûndermynje · ondermijnen
ûnderút helje · onderuithalen
ûnderweis · onderweg
ûnkrûd · onkruid — <i>“der bestiet ûnkrûd dat net tsjin te hâlden is”</i>
ûnmacht · onmacht
ûnrjocht · onrecht
ûnsin · onzin
ûntdekke / ûntdekt · ontdekken / ontdekt
ûntfange · ontvangen
ûntferme (har) · zich ontfermen
ûntlade · ontladen
ûntrolje · ontrollen
ûnwettich · onwettig
ús / ússels / úsels · ons, onze / onszelf
útdiele · uitdelen
úteinlik · uiteindelijk
útfanhúzje · logeren — <i>“Se komme net by my te útfanhúzen”</i>
útfine / útfûn · uitvinden / uitgevonden
útfretter · profiteur, uitvreter
úthâldingsfermogen · uithoudingsvermogen
úthelje · uithalen
útkearing · uitkering
útklaaie · uitkleden
útsjen / útsjocht · uitzien / ziet eruit
útslach / útslagen · uitslag(en)
útspuie · uitspuwen
ústel · uitstel

W

waakje / waakt · waken / waakt
waar · weer (weersomstandigheden)
waarm / waarme · warm(e)
wachtsje · wachten
wankelje · wankelen
wapenstôk · wapenstok

wask · was, wasgoed — “om ’e wask” = de was doen; “slappe wask” = slap gedoe
wearden · waarden — “noarmen en wearden”
wegerje · weigeren
weikomme · vandaan komen — “dêr’t ik weikom”
wein · wagen
wenje / wenne · wonen / wennen — <i>let op: twee bijna gelijke woorden</i>
wêr / wêrom / wêrtroch · waar / waarom / waardoor
werkenne · herkennen
werom · terug — <i>niet te verwarren met “wêrom” = waarom</i>
wêze / wie / west · zijn / was / geweest
wichtich / wichtiger · belangrijk / belangrijker
wier / wierheid · waar (echt) / waarheid
wiif · wijf — <i>hoe er over Thatcher gepraat wordt</i>
wille · plezier, lol — “der wille mei ha”
wis · zeker
witte / wit / witst · weten / weet / weet jij
woarst · worst
woestyn · woestijn
wol / wolle · wil / willen; ook: wel — “Ik wol libje” = ik wil leven
wolteferstean · welteverstaan
wolwêzen · welzijn — “de wolwêzenskommisje”
wrâld · wereld

wurch / wurrich / wurchens · moe / moe / vermoeidheid
wurde / wurd · worden / wordt
wurk / wurkje · werk / werken
wykein · weekend
wyld / wylde · wild(e)
wylst · terwijl
wyn · wind
wyt / wiit · wit

Y

ydee · idee
ymportearje · importeren
yn ’e kunde komme · kennismaken
yndruk · indruk
ynfiere / ynfiert · invoeren / ingevoerd — <i>over Section 28</i>
yngean · ingaan
yngewikkeld · ingewikkeld
ynienen · ineens, opeens
ynkeap · inkoop
ynpakke · inpakken; ook: inpalmen — “sy hat ús ynpakt mei moaipraterij”
ynsjippe · inzepen
ynstee fan · in plaats van
ynwenner · inwoner

UITDRUKKINGEN

Zinnetjies die vaker terugkomen — of die je anders presies verkeerd verstaat.

Bist ferdwaald? · Ben je verdwaald? — *openingszin bij een eerste ontmoeting*

Bûgjen is brekken · Buigen is breken — *over nooit toegeven*

De holle boppe wetter hâlde · Het hoofd boven water houden

Der by del falle · Erbij neervallen — *“Oant ik der by del fal” = tot ik erbij neerval*

Draai sels in ein hinne · Draai er zelf maar omheen — *reactie op critici*

Earlikheid duorret it langst · Eerlijk duurt het langst

Foar skut stean · Voor schut staan

Hâld dy de bek · Hou je mond

Harrekrasses noch oan ta · Verdorie nog aan toe

Hindert neat · Geeft niets, maakt niet uit

In hert ûnder de riem stekke · Een hart onder de riem steken

In pak op 'e bealch krije · Een pak slaag krijgen — *de angst op straat*

It giet fan in lijen dakje · Het gaat van een leien dakje

Kop derby hâlde · Erbij blijven, opletten — *als afscheidsgroet*

Neat fan oan lûke · Je er niets van aantrekken

No sa · Zo is dat / punt uit — *afsluitend stopwoord*

Om 'e wask · De was doen — *als het werk in de mijn stilligt*

Op 'e hichte hâlde · Op de hoogte houden

Op 'e lippe sitte · Bovenop elkaar zitten — *over een huwelijk tijdens de staking*

Se kinne ferekke · Ze kunnen doodvallen

Set him op · Zet 'm op

Sil it heve? · Staat er wat te gebeuren? — *gevraagd naar iemands carrière*

Silst him ha · Daar heb je 'm — of: die krijg je wel — *betekenis hangt van de scène af*

Sokkebolje op / Soademyterje op · Rot op, sodemieter op

Stille wateren, diepe gronden · Stille wateren hebben diepe gronden

Syn nocht ha · Er genoeg van hebben — *“It doarp hat syn nocht”*

Tige tank · Hartelijk dank

Toe juh / No en juh · Toe joh / Nou en, joh

Út 'e stront helpe · Uit de shit helpen

Wat is der oan de hân? · Wat is er aan de hand?